

De Bonte geit: voor elk wat wils

Bonte geiten zijn multifunctioneel zou je kunnen zeggen. Dit geeft aan wat dit keer het thema over het ras van het jaar is. De een vindt het een prima melkgeit, de ander beleeft het ras als een aanwinst voor educatieprojecten op de kinderboerderij en een derde ziet het ras als het ideale hobbydier. Maar één ding is hetzelfde: het enthousiasme over het ras.

Eind vorig jaar had het SZH-bestuur de voorkeur uitgesproken om als ras van het jaar 2016 de Bonte geit te kiezen. Het leek een goed idee om eerst maar eens nader kennis te maken met het ras en de fokcommissie Bonte geit van de Nederlandse Organisaties voor Geitenfokkerij (NOG). We nodigden onszelf uit bij voorzitter Johan Holtrop in Bornwird. Hij heeft een stal met 300 melkgeiten waarvan twee derde bont is.

Een geit met karakter

Op een druilerige novemberdag reisden medewerkers en een aantal bestuursleden van de SZH af naar het hoge Noorden voor een veldexcursie Friesland. In de middag kwamen we te Bornwird aan en werden we verwelkomd door Johan en een stal vol nieuwsgierige geiten. Naast witte geiten vooral veel bonte. Het ijs was snel gebroken. De geiten snuffelden en knabbelden

Een hartelijk welkom in de stal van de Melkemahoeve van familie Holtrop

Nonja Remijn

Bonte en witte geit op de voorkant van educatiemateriaal

wat aan onze jassen en we werden oké bevonden. Johan legde uit wat hem en zijn vrouw bewogen had om zich steeds meer te concentreren op Bonte geiten. Ze zijn mooi en hebben karakter; kortom ze hebben gewoon iets. En ze doen qua melkgift niet onder voor de witte. Johan vertelde van alles over hun bedrijf: over het melken en houden van de geiten.

Aan het eind van het bezoek maakten we onze wens kenbaar: de Bonte geit te kunnen uitroepen tot ras van het jaar 2016. Dat houdt onder andere in dat de Bonte geit in 2016 een centrale plaats heeft op evenementen waar de SZH staat en op de vriendendag. En natuurlijk extra aandacht in Zeldzaam Huisdier.

Kaas van Bonte geiten

Nog een stap verder dan melken gaan Bert en Ellen Kots uit Winterswijk. Op hun boerderij de Brömmels, waar veel aandacht is voor natuur en recreatie, lopen ongeveer 100 Bonte geiten die gemolken

s van het jaar Ras van het jaar Ras van het jaar

worden voor het maken van harde en zachte geitenkaas en geitenkwark. Ze hebben voor Bonte geiten gekozen omdat ze graag dit Nederlands levend erfgoed in stand willen houden. De geit op het leesplankje is niet voor niets een bonte! Ze delen de ervaring met voorzitter Holtrop: Bonte geiten zijn ook gewoon leuk en lekker eigenwijs.

En de kaas? Die is een succes. De harde kaas hebben de deelnemers aan de SZH-regiodag Gelderland vorig jaar al kunnen proeven. Wie wil weten welke bijzondere gerechten je met de zachte geitenkaas van de Brömmels kunt maken, moet maar eens gaan proeven bij de Gulle Waard in Winterswijk. Daar tovert Nel Schellekens een heerlijke geitenkaasvariatie op klassieke macarons op tafel, met de toepasselijke naam Mekkerons. Kortom twee ZeldzaamLEKKERE adresjes bij uitstek.

Hobbydier

Het enthousiasme voor Bonte geiten is niet alleen te merken aan degenen die de dieren bedrijfsmatig houden. Herkenning van het aparte karakter is er bij veel hobbyhouders. Zo ook bij Martijn van Leeuwen uit Boven-Leeuwen, die, hoewel zijn vader een voorliefde voor Toggenburgers heeft, zelf Bonte geiten fokt. Hij let daarbij op de juiste uiterlijke kenmerken en de melkgift. Zijn fokproducten vinden vaak een weg in bedrijven die melken.

Fokcentra

Ook de familie Domine heeft een voorliefde voor het fokken met Bonte geiten. Deze

familie fokt ze al een kwart eeuw. Zij melken de geiten iedere dag. Stal Domsta in Punthorst is sinds 2011 als fokcentrum erkend door de SZH. Enkele jaren geleden is zoon Henk een eigen bedrijf, de Glindehof, gestart in Nunspeet. Hij heeft een deel van de geiten meegenomen. Vorig jaar is zijn bedrijf ook erkend als fokcentrum voor de Bonte geit. Ook bij hem staat melkgift hoog aangeschreven.

Educatiegeit

Op kinderboerderij de Kooi in Rotterdam heeft de Bonte geit in de educatie steeds een belangrijke rol gespeeld. Daar leren kinderen waar melk en kaas vandaan komen en ze oefenen zelf met kaas maken. Een nieuw perspectief voor kinderen die niet beter weten dan dat kaas 'van de supermarkt komt'. Dat is meteen ook een goede aanleiding om iets over de geschiedenis van het leven in Nederland te vertellen; bijvoorbeeld over waarom vroeger de meeste gezinnen een geit bij huis hadden. De Bonte geit is trouwens een geliefd dier op veel kinderboerderijen. Het dier valt op door zijn tekening en is meestal hoornloos. Dat laatste vinden kinderboerderijmedewerkers een prettige gedachte met het oog op de kleine kinderen die er rondlopen.

Demonstratie geiten

Veel reclame maken voor Bonte geiten is Arie Abbing wel toevertrouwd. Hij is actief in de geitenfokkerij in de Zaanstreek en meestal te vinden op evenementen met zijn geiten en geitenkaas, die een kennis

Familie Walma uit Spannum met hun kampioen Claudia 28

van Arie van de melk maakt. Het zat in de familie om de Bonte-geitenfokkerij serieus te nemen en anderen enthousiast te maken voor het ras. Dat is een traditie die hij voort wil zetten. Want het ras moet aan de man gebracht worden.

Dat gaat de SZH dan ook samen met al die enthousiaste Bonte-geitenhouders dit jaar doen. Gelukkig maakt Ad Taks, voorvechter voor het ras, deel uit van het bestuur en kunnen we er samen voor zorgen dat dit stukje erfgoed niet alleen op het leesplankje van toen voorkomt, maar ook nu zijn plek behoudt in de Nederlandse samenleving. ●